

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Śródmieścia Wydział VIII Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSR Anna Martyniec

Protokolant: Karolina Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2015 r. we Wrocławiu na rozprawie sprawy

z powództwa M. M.

przeciwko Politechnice (...) we W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej Politechniki (...) we W. na rzecz powoda M. M. kwotę 73 049,70 zł (siedemdziesiąt trzy tysiące czterdzieści dziewięć złotych siedemdziesiąt groszy) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 4 stycznia 2014 do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 7 270 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 lutego 2014 r. powód M. M., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o zasądzenie na jego rzecz od strony pozwanej Politechniki (...) kwoty 73.049,70 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 4 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty. Jednocześnie wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu podał, iż w dniu 28 grudnia 2012 r. zawarł z (...) Przedsiębiorstwem Budownictwa (...) S.A. z siedzibą we W. – generalnym wykonawcą inwestycji (...) Środowiskowej Biblioteki Nauk Ścisłych i (...) na potrzeby Innowacyjnej (...) umowę nr (...)/bud. (...). Inwestorem przedmiotowej inwestycji była strona pozwana i wyraziła ona zgodę na zawarcie przedmiotowej umowy. Wskazał, iż na podstawie zawartej umowy oraz aneksów do niej zobowiązał się do wykonania w terminie do dnia 27 maja 2013 r.:

- dostawy i montażu wykładzin dywanowych i PCV wraz z robotami towarzyszącymi – gruntowaniem podłoża, wylewkami samopoziomującymi i szlifowaniem podłoża;
- dostawy i montażu listew przyściennych według ustalonych wzorów;
- dostawy i montażu listew progowych i dylatacyjnych według ustalonych wzorów,

w zamian za wynagrodzenie w kwocie 565.000 zł netto i wywiązał się z zaciągniętego zobowiązania. Podał, iż w związku z tym wystawił fakturę VAT za wykonane prace i wysłał do zamawiającego jako generalnego wykonawcy, wyrażając jednocześnie zgodę na potrącenie kwoty 500 zł z tytułu konieczności dodatkowego sprzętania po wykonywanych przez niego pracach. Podniósł, iż kierował wezwania do zapłaty, których podstawą był art. 647¹ § 5 k.c., również do strony pozwanej, jednakże okazały się one bezskuteczne.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o oddalenie powództwa w całości z uwagi na brak wymagalności roszczenia objętego powództwem. Jednocześnie z ostrożności procesowej zgłosiła zarzut potrącenia kwoty dochodzonej pozwem z kwotą 373.188,15 zł tytułem kary umownej za opóźnienie w wykonaniu robót, przysługującej wykonawcy względem podwykonawcy.

W uzasadnieniu strona pozwana przyznała, iż na inwestycji zlokalizowanej przy pl. (...) we W. na podstawie umowy ze spółką (...) S.A. realizowała inwestycję wskazaną w pozwie. Przyznała również, iż w sposób wyraźny wyraziła zgodę na zawarcie przez generalnego wykonawcę umowy z powodem. Jednakże podniosła, iż roszczenie objęte pozwem nie jest wymagalne. Wskazała, iż obowiązek zapłaty należności za fakturę aktualizuje się dopiero, gdy nastąpi moment jej prawidłowego złożenia wraz z kompletem dokumentacji szczegółowo opisanej w łączącej strony umowie, a powód przedłożył jedynie fakturę wraz z protokołem robót ryczałtowych nr 7 oraz druk rozliczenia podwykonawcy z dnia 3 grudnia 2013 r. Przede wszystkim nie dołączył on niezbędnych certyfikatów, deklaracji zgodności i atestów na wbudowane materiały (§ 4 ust. 2 umowy), miesięcznego protokołu rzeczowo – finansowego (raport miesięczny) (§ 4 ust. 4 umowy) oraz wymaganego oświadczenia o wyłącznym wykonaniu robót o siłach własnych lub informacji o podwykonawcach i ich oświadczeniach o całkowitym uregulowaniu zobowiązań finansowych (§ 4 ust. 4 tir 3 oraz § 14 ust. 4 umowy). Ponadto wbrew postanowieniom umownym (§ 4 ust. 2 umowy) protokoły załączone do faktury VAT nie zostały podpisane przez wszystkie zobowiązane do tego na mocy umowy osoby. Strona pozwana zakwestionowała także obciążanie jej żądaniem zapłaty odsetek od żądanej kwoty głównej, wskazując, iż inwestor nie odpowiada m.in. za należności uboczne i akcesoryjne (odsetki) i kary umowne dochodzone od generalnego wykonawcy. Uzasadniając zasadność podniesionego zarzutu potrącenia strona pozwana wskazała, iż nie została prawidłowo poinformowana o zmianie terminu realizacji umowy oraz nie wyraziła również zgody na wprowadzenie jakichkolwiek zmian w tym zakresie do umowy, w związku z czym umowa powinna być zostać wykonana w terminie wskazanym w pierwotnej umowie. Wskazała, iż na mocy § 11 ust. 3 lit. d umowy za każdy dzień opóźnienia zakończenia robót przysługuje generalnemu wykonawcy kara umowna w wysokości 0,3 % wartości brutto umownego wynagrodzenia, tj. kara umowna w wysokości 2.084,85 zł za jeden dzień opóźnienia, skoro zatem powód zakończył prace w dniu 26 sierpnia 2013 r. kara umowna powinna zostać naliczona za 179 dni.

W piśmie procesowym z dnia 16 września 2014 r. powód wskazał, iż certyfikaty, deklaracje zgodności i atesty przedłożył zbiorczo jeszcze przed zawarciem umowy, a zamawiający dokonywał protokolarnej akceptacji wykonanych prac, a następnie przyjmował do zapłaty faktury wystawione w oparciu o takie protokoły i nie domagał się ponownego przedkładania wskazanych dokumentów. Również strona pozwana ich nie kwestionowała, pomimo, iż to ona jako inwestor dokonywała bezpośrednio płatności za faktury. Powód wskazał również, iż zgodnie z umową warunkiem wymagalności roszczenia nie jest przedłożenie miesięcznego raportu. Podniósł ponadto, iż protokoły odbioru nie mogły być podpisane przez inspektora nadzoru, gdyż taki uczestnik procesu budowlanego nie został ustanowiony przez stronę pozwaną, a tylko jej jako inwestorowi przysługiwało uprawnienie w tym zakresie. Wskazał również, iż za każdym razem składał wraz z fakturą oświadczenie, iż przy wykonaniu umowy nie posiłkował się żadnym innym wykonawcą.

W piśmie procesowym z dnia 3 października 2014 r. strona pozwana wskazała, iż nieprawdą jest, że akceptowała ona sposób prowadzenia rozliczeń pomiędzy powodem, a generalnym wykonawcą. Podała bowiem, że wcześniejsze rozliczenia były dokonywane na innej podstawie prawnej. Mianowicie powód zawierał z generalnym wykonawcą umowę przelewu wierzytelności, w związku z czym dokonywała ona płatności bezpośrednio na rzecz powoda. Ponadto strona pozwana podniosła, iż w dniu 30 grudnia 2013 r. powód złożył oświadczenie, z którego wynika, że jako zabezpieczenie należytego wykonania umowy generalny wykonawca zatrzyma z należnego powodowi wynagrodzenia kwotę odpowiadającą 7 % wartości brutto każdej kolejnej faktury VAT oraz tytułem zabezpieczenia roszczeń mogących wynikać z gwarancji lub rękojmi 3 % wynagrodzenia brutto (kwotę 20.848,50 zł). W związku z tym przyjąć należy, iż strona pozwana nie jest obowiązana do zapłaty kwoty odpowiadającej łącznie 10 % wynagrodzenia powoda brutto zatrzymanej tytułem kaucji gwarancyjnej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód M. M. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...).

(bezsporne)

W dniu 03 czerwca 2011 r. strona pozwana - Politechnika (...) jako zamawiający i (...) Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) S.A. z siedzibą we W. jako wykonawca zawarli umowę o roboty budowlane nr (...)/DB/PWr/14/I/1/06/2011, przedmiotem której było zadanie inwestycyjne „Budowa Środowiskowej Biblioteki Nauk Ścisłych i (...) na potrzeby Innowacyjnej (...) zlokalizowanej przy Placu (...) we W..

Zgodnie z § 5 strony ustaliły następujące terminy wykonania robót budowlanych: rozpoczęcia – 1 kwietnia 2011 r. i zakończenia - 31 marca 2013 r. Wskazały również, że przedmiot umowy zostanie zakończony do dnia 30 czerwca 2013 r.

W § 12 ust. 3 strony ustaliły, że do zawarcia przez wykonawcę umowy z podwykonawcą wymagana jest zgoda zamawiającego. W tym celu wykonawca przedłożył zamawiającemu umowę z podwykonawcą lub jej projekt, wraz z częścią dokumentacji dotyczącą wykonywania robót określonych w umowie lub projekcie. Jeżeli zamawiający w terminie 14 dni od przedłożenia mu wymaganych dokumentów nie zgłosił na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę.

W ust. 10 § 12 strony postanowiły, iż wykonawca prowadzi rozliczenie z podwykonawcami. Zamawiający wymagał, aby rozliczenia z podwykonawcami regulowane były w cyklach nie dłuższych niż kwartalne (faktury przejściowe wystawiane nie rzadziej niż po upływie każdego kwartału), termin płatności nie dłuższy niż 30 dni, a ostateczne rozliczenie z podwykonawcą nastąpić musi przed ostatecznym rozliczeniem wykonawcy z zamawiającym.

Dowód:

- umowa o roboty budowlane nr (...)/DB/PWr/14/I/1/06/2011z dnia 03.06.2011 r. k.59-67.

W dniu 28 grudnia 2012 r. powód M. M. jako wykonawca zawarł z (...) Przedsiębiorstwem Budownictwa (...) S.A. z siedzibą we W. jako zamawiającym umowę o roboty budowlane nr 37/bud. (...), na mocy której zamawiający zlecił, a powód zobowiązał się do dostawy i montażu wykładzin dywanowych i PCV wraz z robotami towarzyszącymi – gruntowaniem podłoża, wylewkami samopoziomującymi, szlifowaniem podłoża, listew przyściennych według ustalonych wzorów i listew progowych i dylatacyjnych według ustalonych wzorów na realizowanym zadaniu p.n. Budowa Środowiskowej Biblioteki Nauk Ścisłych i (...) na potrzeby Innowacyjnej (...) zlokalizowanej przy Placu (...) we W..

Zgodnie z § 2 umowy termin rozpoczęcia prac strony ustaliły na 15 listopada 2012 r., zaś zakończenia na dzień 28 lutego 2013 r. Termin zakończenia robót oznaczał równocześnie datę bezusterkowego protokolarnego przejęcia całego przedmiotu umowy przez zamawiającego.

Strony postanowiły, iż ustalony termin zakończenia robót jak i poszczególnych ich etapów może ulec przesunięciu w przypadku nie przystępowania zamawiającego do odbiorów poszczególnych etapów robót w terminach przewidzianych w § 8 umowy oraz w przypadku zasadniczych zmian zakresu rzeczowego robót wynikających ze zmian projektowych (§ 7 umowy).

Strony ustaliły wynagrodzenie na kwotę ryczałtową netto 565.000,00 zł (§ 3 ust. 1 umowy) plus VAT. Stosownie do postanowień § 4 ust. 1 umowy rozliczenie za wykonane prace nastąpić miało na podstawie faktur częściowych wystawianych w okresie nie dłuższym niż raz na kwartał zgodnie z cyklem inwestorskim, wg stanu wykonania grupy, robót zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik nr 2 do umowy. Suma wartości faktur częściowych nie mogło przekroczyć 90 % wynagrodzenia. Faktura końcowa wystawiona po odbiorze całego zadania inwestycyjnego, obejmuje pozostałe 10 % wynagrodzenia powoda. Podstawą do wystawienia faktury przez powoda miał być protokół odbioru (zaawansowania) podpisany przez inspektora nadzoru i kierownika budowy zamawiającego

oraz przekazane zamawiającemu niezbędne certyfikaty, deklaracje zgodności i atesty na wbudowane materiały. Sprawdzenie wykonanych robót przez zamawiającego i podpisanie miesięcznego protokołu rzeczowo-finansowego, nie miało mieć wpływu na odpowiedzialność powoda, z tytułu ujawnionych wad w późniejszym terminie. Zamawiający miał nie podpisywać protokołu odbioru robót do czasu usunięcia stwierdzonych podczas odbioru wad i usterek.

Do protokołu zaawansowania robót (raporty miesięczne) powód miał dołączyć każdorazowo poniższe elementy:

- wartość robót narastająco od początku robót aż do końca okresu rozliczeniowego,
- wartość robót uprzednio zafakturowanych,
- potwierdzenie przelewów wynagrodzenia na konta podwykonawców i dalszych podwykonawców za roboty oraz ich oświadczenia, że otrzymali całe wynagrodzenie.

Złożenie faktury bez któregokolwiek z w/w załączników, spowodować miało wstrzymanie zapłaty faktury, bez prawa do naliczania odsetek za zwłokę. Zapłata wynagrodzenia za wykonane roboty nastąpić miała w terminie 30 dni od daty otrzymania przez zamawiającego prawidłowo wystawionej faktury wraz z dokumentami odbiorowymi. Brak dostarczenia do ostatniej faktury podpisanego druku końcowego upoważniał Zamawiającego do wstrzymania płatności ww. faktury (§ 4 umowy Warunki płatności).

W § 3 ust. 2 i 5 umowy strony postanowiły:

Zamawiający rozliczy całość wymagalnego wynagrodzenia wykonawcy przed wystawieniem ostatniej faktury inwestorowi. W celu zabezpieczenia roszczeń zamawiającego z tytułu nienależytego wykonania przedmiotu umowy, wykonawca w terminie 14 dni od podpisania umowy, wniesie zabezpieczenie w wysokości 10 % wynagrodzenia ryczałtowego brutto w formie bezwarunkowej, nieodwołalnej i płatnej na pierwsze wezwanie gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej o treści uzgodnionej z zamawiającym, z terminem jej ważności dłuższym o 30 dni od daty bezusterkowego odbioru końcowego zadania inwestycyjnego przez Inwestora i uzyskania prawomocnego bezwarunkowego pozwolenia na użytkowanie oraz pozwolenia wodnoprawnego na użytkowanie. Zwrot zabezpieczenia nastąpi w terminach i na warunkach określonych w § 4 ust. 10 umowy. Zabezpieczenie na okres gwarancji i rękojmi wynosić będzie 30% kwoty wskazanego wyżej zabezpieczenia. W przypadku niezłożenia przez wykonawcę zabezpieczenia w wskazanym wyżej terminie zamawiający ma prawo naliczyć wykonawcy karę umowną w wysokości 0,5% wynagrodzenia umownego brutto za każdy dzień opóźnienia.

Wynagrodzenie wykonawcy jest stałe, ostateczne i nie będzie podlegać żadnej weryfikacji przez cały okres realizacji przedmiotu umowy. Wynagrodzenie nie będzie również zmienione w przypadku zaistnienia okoliczności, które profesjonalny wykonawca robót budowlanych powinien był przewidzieć.

W § 4 ust. 11 umowy postanowiono:

Wykonawca przedłoży Zamawiającemu gwarancję bankową lub ubezpieczeniową tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy, które zostaną zwolnione w następujących terminach:

- a) 70 % zabezpieczenia w ciągu 30 dni od daty bezusterkowego odbioru końcowego zadania inwestycyjnego przez inwestora i uzyskania prawomocnego bezwarunkowego pozwolenia na użytkowanie oraz pozwolenia wodnoprawnego na użytkowanie,
- b) 30 % zabezpieczenia w ciągu 15 dni po upływie okresu gwarancji i rękojmi.

Zwrot zabezpieczenia nastąpi na pisemny wniosek Wykonawcy przesłany do Zamawiającego.

Umowa została zaakceptowana przez stronę pozwaną.

Przed zawarciem umowy powód przesłał generalnemu wykonawcy za pośrednictwem poczty elektronicznej certyfikaty, deklaracje zgodności i atesty na wbudowane materiały.

Dowód:

- umowa z 28.12.2012r. o roboty budowlane nr 37/bud. (...) k. 9-14;
- pismo z dnia 14 listopada 2012 r. k. 18;
- korespondencja elektroniczna k. 163-167.

W dniu 31 grudnia 2012 r. powód zawarł z (...) Przedsiębiorstwem Budownictwa (...) S.A. z siedzibą we W. aneks nr (...) do umowy nr (...)/bud. (...) z 28.12.2012 r., który nie został przedstawiony stronie pozwanej do akceptacji.

W aneksie strony skreśliły w całości zapis § 3 ust. 2 umowy, wpisując w to miejsce następujące postanowienie: zamawiający rozliczy całość wymagalnego wynagrodzenia wykonawcy przed wystawieniem ostatniej faktury inwestorowi. W celu zabezpieczenia roszczeń zamawiającego w okresie gwarancji i rękojmi, wykonawca do dnia zapłaty wynagrodzenia z tytułu faktury końcowej, wniesie zabezpieczenie w wysokości 3 % wartości brutto przedmiotu umowy w formie gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej, o treści uzgodnionej z zamawiającym. W razie nieprzedłużenia gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej w podanym terminie, na okres gwarancji i rękojmi, zamawiający utworzy zabezpieczenie gotówkowe, poprzez zatrzymanie 3 % wartości brutto umowy z faktury końcowej.

Strony skreśliły również w całości zapis § 4 ust. 1 umowy, wpisując w to miejsce następujące postanowienie: strony postanawiają, że rozliczenie nastąpi na podstawie faktur częściowych, wystawianych nie częściej niż raz w miesiącu, wg procentowego stanu wykonania grupy robót zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszej umowy. Stan zaawansowania wynikać będzie z protokołu zatwierdzonego przez nadzór inwestorski. Wartość miesięcznych faktur częściowych nie może przekroczyć 90 % stanu potwierdzonego wykonania robót. Suma wartości faktur częściowych nie może przekroczyć 90 % wynagrodzenia wskazanego w § 3 ust. 1. Pozostała część wynagrodzenia wykonawcy objęta będzie fakturą końcową, wystawioną po odbiorze całego zadania inwestycyjnego.

Ponadto strony skreśliły w całości zapis § 4 ust. 11 umowy wpisując w to miejsce: zgodnie z zapisem § 3 ust. 2 z faktury końcowej wykonawcy zamawiający zatrzyma 3 % wartości brutto przedmiotu umowy (jeżeli wykonawca nie przedłoży gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej) tytułem kaucji gwarancyjnej, która zostanie zwolniona w ciągu 30 dni po upływie okresu gwarancji i rękojmi. Jeżeli część zabezpieczenia zostanie wykorzystana na pokrycie kosztów związanych z usuwaniem wad ujawnionych w okresie rękojmi, to zwrotowi podlega pozostała po potrąceniu część zabezpieczenia. Zwrot zabezpieczenia nastąpi na pisemny wniosek wykonawcy przesłany do zamawiającego. Z zabezpieczeń zamawiający może dokonywać wszelkich potrąceń z tytułu rękojmi, gwarancji i należytego wykonania umowy.

Dowód:

- Aneks nr (...) k. 15.

W dniu 7 marca 2013 r. powód zawarł (...) Przedsiębiorstwem Budownictwa (...) S.A. z siedzibą we W. aneks nr (...) do umowy nr (...)/bud. (...) z 28.12.2012 r. Strony ustaliły w nim nowy termin zakończenia na dzień 30 kwietnia 2013 r.

W dniu 21 maja 2013 r. powód zawarł (...) Przedsiębiorstwem Budownictwa (...) S.A. z siedzibą we W. aneks nr (...) do umowy nr (...)/bud. (...) z 28.12.2012 r. Strony ustaliły w nim nowy termin zakończenia na dzień 27 maja 2013 r.

Aneksy te nie zostały przedstawione stronie pozwanej do akceptacji.

Dowód:

- Aneks nr (...) k. 16;
- Aneks nr (...) k. 17.

Za prace wykonane w związku z realizacją umowy nr (...)/bud. (...) powód wystawił następujące faktury VAT:

- nr (...) z dnia 31 grudnia 2012 r., opiewającą na kwotę 26.000 zł netto (31.980 zł brutto), której termin płatności przypadał na dzień 30 stycznia 2013 r.;
- nr (...) z dnia 31 stycznia 2013 r., opiewającą na kwotę 88.412,50 zł netto (108.747,38 zł brutto), której termin płatności przypadał na dzień 2 marca 2013 r.;
- nr (...) z dnia 6 marca 2013 r., opiewającą na kwotę 27.967,50 zł netto (34.400,03 zł brutto), której termin płatności przypadał na dzień 5 kwietnia 2013 r.;
- nr (...) z dnia 6 maja 2013 r., opiewającą na kwotę 127.125 zł netto (156.363,75 zł brutto), której termin płatności przypadał na dzień 5 czerwca 2013 r.;
- nr (...) z dnia 4 czerwca 2013 r., opiewającą na kwotę 162.720 zł netto (200.145,60 zł brutto), której termin płatności przypadał na dzień 4 lipca 2013 r.;
- nr (...) z dnia 3 lipca 2013 r., opiewającą na kwotę 55.935 zł netto (68.800,05 zł brutto), której termin płatności przypadał na dzień 2 sierpnia 2013 r.

Do faktur załączane były protokoły robót ryczałtowych i raporty stanu zaawansowania robót, podpisywane przez kierownika budowy, oświadczenia powoda, że w celu wykonania umowy nie posiłkuje się żadnym podwykonawcą w rozumieniu art. 647¹ k.c., a także wyjaśnienia do faktur.

Wszystkie należności z powyższych faktur zostały rozliczone w ten sposób, że powód zawierał z (...) Przedsiębiorstwem Budownictwa (...) S.A. z siedzibą we W. umowy przelewu wierzytelności przysługujących temu podmiotowi względem strony pozwanej z tytułu realizacji umowy nr (...)/1/06/2011, a strona pozwana uiszczala kwoty wynikające ze wskazanych faktur bezpośrednio na rzecz powoda.

Dowód:

- faktury VAT, protokoły robót ryczałtowych, raporty stanu zaawansowania robót, oświadczenia i wyjaśnienia, k. 107-153.

W okresie od 1 czerwca 2013 r. do 30 czerwca 2013 r. powód wykonał ostatni etap prac objętych umową nr (...)/bud. (...) z dnia 28.12.2012 r., tj. dostarczył i zamontował wykładziny dywanowe i PCV.

(...) S.A. we W. dokonało odbioru wykonanych prac. Protokół odbioru prac został podpisany przez kierownika budowy ustanowionego przez generalnego wykonawcę.

W związku z wykonaniem umowy powód wystawił (...) Przedsiębiorstwu Budownictwa (...) S.A. we W. fakturę VAT opiewającą na kwotę 76.840,00 zł netto (94.513,20 zł brutto), której termin płatności przypadał na dzień 2 stycznia 2014 r.

Dowód:

- Protokół robót ryczałtowych nr 7 z dnia 3 grudnia 2013 r. k. 19;
- Rozliczenie podwykonawcy k. 20;

- Faktura VAT nr (...) k. 21.

W piśmie z dnia 3 grudnia 2013 r. powód oświadczył, iż wyraża zgodę na dokonanie potrącenia w kwocie 500 zł z tytułu konieczności dodatkowego sprzątnięcia przez zamawiającego z należnością wynikającą z faktury wystawionej na podstawie protokołu nr (...) z dnia 3 grudnia 2013 r.

Dowód:

- Oświadczenie k. 22.

Pismem z dnia 5 grudnia 2013 r. powód poinformował stronę pozwaną, iż w dniu 3 grudnia 2013 r. został spisany „protokół robót ryczałtowych nr 7” w związku z wykonaniem prac objętych umową nr (...)/bud. (...). Podał jednocześnie, iż na podstawie wskazanego protokołu wystawiona została generalnemu wykonawcy faktura nr (...) opiewająca na kwotę 94.513,20 zł, której termin płatności przypada na dzień 2 stycznia 2014 r., z której do zapłaty pozostaje kwota 94.013,20 zł. Wskazał, iż kierując się normą art. 647¹ § 5 k.c. oczekuje zapłaty podanej kwoty do dnia 2 stycznia 2014 r.

W odpowiedzi na powyższe pismo strona pozwana zwróciła się z prośbą o przesłanie kopii pełnomocnictwa, umocowującego do działania w imieniu podwykonawcy.

Dowód:

- Pismo z dnia 5 grudnia 2013 r. k. 24;
- Pismo z dnia 20 grudnia 2013 r. k. 25.

W dniu 30 grudnia 2013 r. powód oświadczył, iż na dzień złożenia oświadczenia nie przysługują mu żadne wymagalne roszczenia, w szczególności z tytułu wynagrodzenia za roboty budowlane w stosunku do generalnego wykonawcy. Jednocześnie wskazał, iż z tytułu umowy przysługują mu roszczenia, które nie są jeszcze wymagalne, a mianowicie o zapłatę kwoty 73.049,70 zł, która stanie się wymagalna z dniem 3 stycznia 2014 r. oraz o zapłatę kwot zatrzymanych tytułem zabezpieczenia roszczeń z tytułu gwarancji i rękojmi w wysokości 3 % wynagrodzenia brutto (kaucja gwarancyjna) – 20.848,50 zł.

Dowód:

- Oświadczenie k. 23.

W dniu 6 lutego 2014 r. pełnomocnik powoda wezwał stronę pozwaną do zapłaty kwoty 73.049,70 zł w terminie do dnia 14 lutego 2014 r. Jednocześnie przedłożył pełnomocnictwo uprawniające go do działania w imieniu powoda oraz oświadczenie powoda z dnia 30 grudnia 2013 r.

Dowód:

- Pismo z dnia 6 lutego 2014 r. wraz z potwierdzeniem nadania k. 26-27.

W dniu 22 października 2014 r. powód przedłożył syndykowi masy upadłościowej (...) Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) S.A. we W. certyfikaty, deklaracje zgodności i atesty na wbudowane materiały oraz oświadczenie o tym, że w zakresie wykonania przedmiotu umowy nr (...) z dnia 28.12.2012 r. nie posiłkował się żadnym podwykonawcą w rozumieniu art. 647¹ k.c.

Dowód:

- Pismo z dnia 22 października 2014 r. k. 224;

- Oświadczenie k. 225;
- Dokumentacja materiałowa k. 226-234;
- Deklaracja właściwości użytkowych k. 235-236;
- Atesty higieniczne i deklaracje zgodności k. 237-242;
- Dane techniczne produktu k. 243-245;
- Karty charakterystyki i bezpieczeństwa k. 246-278.

Powód wykonał umowę terminowo, a przesunięcia w tym zakresie wynikały z działań innych podwykonawców i nie przekazania na czas przez spółkę (...) frontu robót powodowi. Przesunięcia terminowe odbywały się za wiedzą i zgodą spółki (...).

Dowód:

- Zeznania świadka K. P. protokół elektroniczny k. 293;
- Przesłuchanie powoda protokół elektroniczny k. 323.

28 listopada 2013r. strona pozwana dokonała końcowego, bezusterkowego odbioru prac od generalnego wykonawcy.

(bezsporne)

W dniu 22.01.2014r. ogłoszona została upadłość (...) Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) S.A. z siedzibą we W. z możliwością zawarcia układu. Postanowieniem z dnia 12.06.2014r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu sygn. akt VIII GUp 5/14 zmienił sposób prowadzenia postępowania upadłościowego z dotychczasowego na postępowanie obejmujące likwidację majątku ww. dłużnika.

(bezsporne)

Sąd zważył co następuje

Powództwo okazało się zasadne, w związku z czym podlegało uwzględnieniu w całości.

Sąd dokonał ustaleń faktycznych na podstawie, nie kwestionowanych przez strony, dokumentów, jak i zawnioskowanych dowodów osobowych. Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodów z zeznań świadków T. W. i D. R. na okoliczność sposobu i wysokości dokonanych przez (...) S.A. rozliczeń z podwykonawcami, w tym wysokości i sposobu rozliczenia kwot zatrzymanych z tytułu kaucji gwarancyjnej, albowiem wymienione okoliczności nie miały zdaniem Sądu znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Z tej samej przyczyny Sąd oddalił również wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodów z wyroków Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia oraz Sądu Okręgowego we Wrocławiu.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy sprowadzało się do ustalenia, czy na stronie pozwanej spoczywał obowiązek zapłaty za roboty wykonane przez powoda w ramach umowy podwykonawczej, a objętych fakturą nr (...). Strona pozwana nie zaprzeczała, iż jako inwestor ponosi solidarną odpowiedzialność z generalnym wykonawcą za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcom, jednakże kwestionowała zasadność pozwu wskazując, iż roszczenie powoda nie jest jeszcze wymagalne. Ponadto podniosła zarzut potrącenia kwoty dochodzonej pozwem z wierzytelnością przysługującą generalnemu wykonawcy z tytułu kar umownych za opóźnienie.

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie Sąd ustalił, iż powoda łączyła z generalnym wykonawcą umowa o roboty budowlane w rozumieniu art. 647 k.c. Przedmiotem zobowiązania powoda było bowiem

dostarczenie i montaż wykładzin dywanowych i PCV wraz z robotami towarzyszącymi, do których wykonania zobowiązany był generalny wykonawca. W myśl art. 647¹ § 5 k.c., strona pozwana jako inwestor, który wyraził zgodę na zawarcie umowy z podwykonawcą, ponosi zatem wraz z generalnym wykonawcą solidarną odpowiedzialność za zapłatę powodowi wynagrodzenia za wykonane przez niego roboty. Z istoty solidarnej odpowiedzialności wynika przy tym, że powód mógł żądać spełnienia świadczenia (zapłaty wynagrodzenia) od obu dłużników łącznie, lub od każdego z nich osobno (art. 366 § 1 k.c.). Dlatego też Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę żadaną pozwem.

W ocenie Sądu za niezasadny należało uznać zarzut strony pozwanej co do braku wymagalności roszczenia z uwagi na brak załączenia przez powoda do wystawionej faktury, oprócz protokołu odbiorów częściowych prac, wszystkich pozostałych wymaganych umową dokumentów rozliczeniowych.

Przed wszystkim wskazać należy, iż nie sposób uznać, iż powód nie przedłożył niezbędnych certyfikatów, deklaracji zgodności i atestów na wbudowane materiały oraz oświadczenia o wyłącznym wykonaniu robót o siłach własnych lub informacji o podwykonawcach. Jak wynika bowiem z korespondencji mailowej prowadzonej przez powoda z generalnym wykonawcą - wszelkie certyfikaty, atesty i deklaracje zostały udostępnione za pomocą poczty elektronicznej już w grudniu 2012 r. Okoliczność ta została potwierdzona również przez powoda podczas jego przesłuchania. Ponadto z pisma powoda z dnia 22 października 2012 r. wynika, iż w tym dniu ponownie dokumenty te zostały przedłożone generalnemu wykonawcy wraz z oświadczeniem o wykonaniu prac bez udziału podwykonawców.

Sąd stoi również na stanowisku, iż brak jest podstaw do uznania, iż roszczenie powoda nie jest wymagalne, gdyż załączone do faktury VAT protokoły nie zostały podpisane łącznie przez inspektora nadzoru i kierownika budowy. Skoro bowiem w procesie budowlanym nie został ustanowiony inspektor nadzoru, brak jest podstaw do wymagania, aby protokoły zostały podpisane przez taki podmiot.

Niezależnie od powyższego zarzut strony pozwanej nie zasługiwał by na uwzględnienie również z tego względu, że ustalenia pomiędzy generalnym wykonawcą (spółką (...)) a powodem w zakresie sposobu zapłaty wynagrodzenia, pozostają bez znaczenia dla odpowiedzialności inwestora za dług generalnego wykonawcy wynikającej z art. 647¹ § 5 k.c. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, Politechnika nie była stroną (trzecią) umowy głównej, a jedynie wyraziła zgodę na podwykonawstwo tej umowy przez firmę powoda. Oznacza to, że przesłanie dokumentacji technicznej, która winna była być załączana do faktury generalnemu wykonawcy (raportów z postępu robót, dokumentów rozliczeniowych itd.), nie było warunkiem koniecznym do wypłaty wynagrodzenia, bowiem obowiązek zapłaty za wykonane prace powstał z chwilą odbioru obiektu, co bezspornie nastąpiło. Jak stwierdził Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z 17.12.09 r. (I ACa 874/09, LEX nr 628223), z chwilą odbioru obiektu objętego umową o roboty budowlane realizuje się prawo wykonawcy do zapłaty na jego rzecz wynagrodzenia za wykonane prace stosownie do przepisu art. 647 § 1 k.c. Prawa tego nie niweczy nawet, co do zasady, stwierdzenie w protokole odbioru, że roboty te dotknięte są usterkami, nawet, gdyby strony w umowie poczyniły odmienne zastrzeżenie.

Przepis art. 647¹ § 5 k.c., będący podstawą odpowiedzialności strony pozwanej statuuje ustawową bierną solidarność o charakterze gwarancyjnym w postaci odpowiedzialności ex lege za cudzy dług, co jest odstępstwem od zasady prawa obligacyjnego, zgodnie z którą skuteczność zobowiązań umownych ogranicza się do stron zawartego kontraktu (wyrok SN z 17.02.2011, IV CSK 293/10, LEX nr 1111016). Odpowiedzialność gwarancyjna inwestora powstaje nie z mocy umowy, lecz ustawy, z mocy ww. przepisu szczególnego. O wymagalności świadczenia inwestora należnego podwykonawcy nie mogą decydować warunki wynikające z umowy łączącej go z wykonawcą, lecz fakt zrealizowania umowy łączącej podwykonawcę z wykonawcą, tj. wykonanie robót.

Następstwem zgody inwestora – Politechniki (...) na zawarcie umowy między wykonawcą a podwykonawcą (powodem) było powstanie po jego stronie ustawowej, solidarnej odpowiedzialności za cudzy dług. Odpowiedzialność ta ma charakter gwarancyjny, a powstając z mocy przepisu szczególnego, prowadzi do dodatkowej gwarancji uzyskania świadczenia przez wierzyciela. Istotną cechą tej solidarności nie jest zobowiązanie inwestora do spełnienia świadczenia, tylko ponoszenie przez niego odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia przez wykonawcę. Inwestor nie jest współdłużnikiem w wykonaniu zobowiązania. Wynikają stąd znaczące różnice sytuacji prawnej inwestora i

wykonawcy, w szczególności ich obowiązki nie muszą być identyczne, a stosunki wewnętrzne wynikające z umowy inwestor - wykonawca oraz postanowienia wykraczające poza świadczenie ciężące na wykonawcy z umowy wykonawca - podwykonawca pozbawione są znaczenia prawnego dla przedmiotu i zakresu odpowiedzialności inwestora.

Jak wskazano powyżej, okoliczność wykonania robót objętych fakturą przez powoda była bezsporna.

Podkreślić przy tym należy, że powodem niewypłacenia powodowi przez generalnego wykonawcę wynagrodzenia nie była niekompletność dokumentów, mających zgodnie z umową stanowić podstawę wypłaty wynagrodzenia, lecz - brak środków finansowych i postawienie tego podmiotu w stan upadłości. Nie ulega również wątpliwości, że w wyniku wykonanych przez powoda prac nastąpiło przysporzenie majątkowe po stronie pozwanej Politechniki (...). Zasłanianie się zatem przez inwestora brakiem dokumentów, pomimo bezusterkowego wykonania robót przez podwykonawcę, stwierdzonego protokołem odbioru, jest sprzeczne z celem przepisu art. 647¹ § 5 k.c., u powstania którego legła ochrona podmiotów procesu budowlanego, które są uzależnione od całego łańcucha płatności za wykonane prace. Przepis ten został skonstruowany wobec coraz częstszych przypadków na rynku budowlanym nieregulowana lub nieterminowego regulowania należności za wykonane prace, wykonywanych w szczególności przez małych i średnich przedsiębiorców, których kontrahentami są wykonawcy, na ogół duże przedsiębiorstwa budowlane - spółki akcyjne lub z ograniczoną odpowiedzialnością, następnie ogłaszające upadłość lub co najmniej wnoszące o wszczęcie postępowania układowego (por. A. Domasiewicz Komentarz do zmiany art.647(1) Kodeksu cywilnego wprowadzonej przez Dz.U. z 2003 r. Nr 49 poz.408 LEX 2003).

W ocenie Sądu za niezasadny należało uznać również zarzut strony pozwanej, co do nienależności dochodzonej kwoty z uwagi na fakt, iż faktura przekracza 10 % wynagrodzenia brutto i de facto odpowiada w istocie ustanowionemu umową zabezpieczeniu. Sąd zważył, że ustalenia stron umowy w zakresie kaucji gwarancyjnej zostały poczynione w aneksie nr (...) z dnia 31 grudnia 2012 r. do umowy nr (...)/bud. (...) z dnia 31 grudnia 2012 r. (k. 15). Zgodnie z jego treścią w razie nieprzedłużenia gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej w podanym terminie, na okres gwarancji i rękojmi zamawiający utworzy zabezpieczenie gotówkowe, poprzez zatrzymanie 3 % wartości brutto umowy z faktury końcowej. Powód zaś wystawiając ostatnią z faktur, będącą przedmiotem niniejszego sporu uwzględnił to postanowienie umowne i nie objął fakturą kwoty 20.848,50 zł, stanowiącej 3 % wartości przedmiotu umowy brutto.

Sąd doszedł do przekonania, iż za niezasadny należało uznać także podniesiony przez stronę pozwaną zarzut potrącenia wierzytelności z tytułu kar umownych. Strona pozwana, jako dłużnik solidarny, mogła bronić się bowiem jedynie zarzutami, które przysługują jej osobiście względem powoda, jak również tymi, które ze względu na sposób powstania lub treść zobowiązania są wspólne wszystkim dłużnikom (art. 375 § 1 k.c.). Roszczenie o zapłatę przez powoda kar umownych ustalonych w umowie przysługiwać mogło jedynie spółce (...), a zatem zgłaszanie przez stronę pozwaną zarzutów w tym zakresie było niedopuszczalne. Strona pozwana nie mogła w szczególności złożyć oświadczenia o potrąceniu wierzytelności z tytułu kar umownych, albowiem potrącenie jest możliwe tylko, gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami (art. 498 § 1 k.c.), co w niniejszej sprawie nie zostało spełnione.

Ponadto Sąd stoi na stanowisku, iż nie zostały spełnione przesłanki aktualizujące możliwość naliczenia przez generalnego wykonawcę kar umownych. Wskazać należy, iż kara umowna stanowi surogat odszkodowania, oznacza to, iż dłużnik może uwolnić się od obowiązku jej zapłaty jeżeli wykaże, że nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności. W niniejszym postępowaniu ponad wszelką wątpliwość wykazane zostało, iż zaistniałe po stronie powoda opóźnienie nie było spowodowane okolicznościami za które on ponosi odpowiedzialność. Z zeznań świadka K. P., przesłuchania powoda, jak również protokołów odbioru wynika jednoznacznie, iż powód nie mógł wykonać swoich prac w terminie określonym umową, z uwagi na nieprzygotowanie frontu robót.

Orzeczenie w kwestii odsetek znajduje podstawę w treści przepisu art. 481 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Mając na uwadze, iż powód poinformował o wystawieniu faktury i wezwał stronę pozwaną do zapłaty kwoty żądanej pozwem już pismem z dnia 5 grudnia 2013 r., wskazując jako termin płatności dzień 2 stycznia 2014 r. Sąd zasądził odsetki od dnia 4 stycznia 2014 r., zgodnie z żądaniem pozwu. Strona pozwana nie uiszczając bowiem kwoty wskazanej w wezwaniu do zapłaty pozostawała w opóźnieniu z zapłatą tej kwoty (art. 455 k.c.).

Podkreślić przy tym należy, iż orzeczenie takie nie stoi w sprzeczności z wyrażanymi w orzecznictwie poglądami, iż zakres przedmiotowy odpowiedzialności inwestora określony w art. 647¹ § 5 k.c. ograniczony jest do wynagrodzenia należnego wykonawcy, czyli należności głównej i nie obejmuje odpowiedzialności za terminowe dokonanie zapłaty przez wykonawcę, czyli odsetek za opóźnienie powstałych po stronie wykonawcy (wyrok Sądu Najwyższego z 5.09.2012, V CSK 91/12, LEX nr 1275009, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 lutego 2014 r. V ACa 746/13 LEX 1448538). W niniejszej sprawie bowiem inwestor został wezwany do zapłaty jeszcze przed datą wymagalności faktury, zatem naliczenie odsetek od dnia następnego od daty jej płatności nie powoduje, iż jest on obciążany należnościami ubocznymi za okres, kiedy sam nie pozostawał w opóźnieniu. Zakres odpowiedzialności inwestora nie oznacza zaś, iż podwykonawca nie ma prawa domagać się od inwestora odsetek za jego opóźnienie w zapłacie, w którym pozostaje, jeżeli nie spełni świadczenia niezwłocznie po wezwaniu go do zapłaty.

W tym stanie rzeczy należało orzec jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie, z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Mając na uwadze, iż powód wygrał sprawę w całości należy mu się zwrot wszystkich poniesionych przez niego kosztów postępowania. Dlatego też Sąd zasądził na jego rzecz kwotę 7.270 zł, na która składają się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz opłata od pozwu w kwocie 3.653 zł.